

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoE/132/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3517201832
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3517201832.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Stanislavy Markovej a sudkýň Mgr. Stanislavy Mikláňkovej a JUDr. Ivety Sopkovej v exekučnej veci oprávneného : POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného: Advocate, s.r.o. so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 36 865 141, proti povinnému : W. V., bytom W. XXX, o vymoženie 418,- eur s príslušenstvom, na odvolanie oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 11. mája 2017, č.k. 10Er/212/2017-15, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu potvrdzuje .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd ako súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 243h ods. 1 veta prvá , § 44 ods. 2 a 3 Exekučného poriadku , § 2 ods. 1 , §73 ods.3 z.č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní , § 52, § 53 ods. 1,2,3, 4 písm. r/ a ods. 5 , § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka.

2. Uviedol, že oprávnený sa domáhal vykonania exekúcie proti povinnému na podklade exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku sp. zn.: SRSApA 09601/15 vydaného dňa 11.04.2016 Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri Asociácii pre arbitráž so sídlom v Bratislave. V predmetnej exekučnej veci sa vymáha plnenie zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 208700232 uzavretej dňa 20.12.2013 medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom, na základe ktorej oprávnený povinnému poskytol úver vo výške 500,- eur, ktorý sa povinný zaviazal vrátiť a zaplatiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 484,- eur, t.j. celkovú čiastku 984,- eur vrátiť do 15.12.2014. Charakter úveru ako absolútneho obchodu však nemá za následok skutočnosť, že sa na predmetný právny vzťah nebudú aplikovať všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka, týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z obsahu predložených dokladov mal okresný súd za to, že v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, ktorej základnú charakteristiku upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 52 a nasl. Zmluva bola uzatvorená dodávateľom - oprávneným ako právnickou osobou, ktorá má v predmete svojej podnikateľskej činnosti o. i. poskytovanie spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov a pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti so spotrebiteľom - povinným ako fyzickou osobou nepodnikateľom. Zmluva spĺňa charakteristiku štandardných spotrebiteľských zmlúv, ktorých základnou črtou je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny pred ich uzavretím.

3. Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení

otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný. (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. januára 2012, sp. zn. 6 Cdo/143/2011).

4. Okresný súd zistil, že rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc vo veci rozhodnúť na podklade rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej dňa 20.12.2013 formou vyplneného predtlačeneho formulára, v ktorom oprávnený ako veriteľ vyplnil označenie dlžníka - povinného a číslo zmluvy s dátumom jej uzatvorenia. Rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, keďže sa jedná o vyplnené tlačivo vopred pripravené oprávneným, bez možnosti jej zmeny či úpravy. Rozhodcovská zmluva síce obsahuje vyhlásenie dlžníka, že s uzatvorením zmluvy súhlasí a vyhlasuje, že bol pred jej uzatvorením osobitne poučený o dôsledkoch jej uzavretia, avšak pri predtlačenom formulárovom znení, podpísaným dlžníkom v rovnaký deň ako zmluva o úvere, ťažko možno predpokladať, že si dlžník bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou "dojednanie" rozhodcovskej zmluvy nesie.

5. Okresný súd uviedol, že rozhodcovská zmluva, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť iný spôsob rozhodovania prípadného sporu než v rozhodcovskom konaní, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Rozhodcovská doložka umožňujúca dodávateľovi výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Z hľadiska ochrany spotrebiteľa tak nie je rozdiel medzi výhradnou rozhodcovskou doložkou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti (porovnaj CSACH, K. Štandardné zmluvy. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009. s. 214). Rozhodcovský súd je pritom paušálnym spôsobom zakotvený v zmluvných podmienkach ešte pred vznikom samotnej štandardnej zmluvy. V subjektívne nearbitrabilnej (spotrebiteľskej) právnej veci zvlášť vznikajú pochybnosti o objektívnosti rozhodovacieho procesu. Rozhodcovská zmluva nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Rozhodcovská zmluva je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti ho v určitých prípadoch neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu.

6. Takto formulovaná rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a ako taká je teda v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Neprijateľné podmienky demonštratívne uvedené v ustanoveniach § 53 Občianskeho zákonníka ako inštitút, predstavujú pretavenie princípu dobrých mravov do pozitívneho práva, vyplývajúce z ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka týkajúcu sa rozhodcovskej doložky, a preto exekučný súd bude aj bez návrhu povinný zastaviť exekúciu, resp. v tomto prípade zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Pri posudzovaní rozhodcovskej zmluvy je potrebné poukázať na povinnosť súdu vykladať vnútroštátne právo vo svetle znenia a účelu smernice (rozsudok Súdneho dvora vo veci C-14/83 Sabine von Colson, Elisabeth Kamann v Land Nordrhein - Westfalen). K ustanoveniam právneho poriadku upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv predstavuje takéto interpretačné pravidlo smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, čo je podporené aj rozsudkom Súdneho dvora v spojených prípadoch C-240/98 - C-244/98 Océano Grupo Editorial SA, Rocio Murciano Quintero (C-240/98) v Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades (C-241/98), José Luis Copano Badillo (C-242/98), Mohammed Berroane (C-243/98), Emilio Vinas Feliu (C-244/98).

7. S poukazom na vyššie uvedené dospel okresný súd k záveru, že rozhodcovská zmluva tvoriaca podklad pre vydanie rozhodcovského rozsudku, ktorý je exekučným titulom v predmetnom konaní, je neprimeranou (neprijateľnou) a preto neplatnou zmluvnou podmienkou. Neplatná rozhodcovská zmluva nemohla platne založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie veci a ani na vydanie rozhodnutia, ktoré by následne mohlo požívať tiež náležitú ochranu v procese exekučného vymáhania ním priznanej pohľadávky, teda stať sa spôsobilým podkladom pre vykonanie exekúcie.

8. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, ktorý namietal nesprávne právne posúdenie veci. Poukázal na to, že exekučný súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, ktorú mu priznáva Exekučný poriadok a v jeho nadväznosti zákon o rozhodcovskom konaní. Podľa § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní je súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu

povinný zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) a c). Exekučný súd sa dostáva do pozície, kedy preskúmava materiálnu stránku, t.j. či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi) iba za tých podmienok, že tento nedostatok je zjavný z exekučného titulu. Preto namietal, že v rámci preskúvania exekučného titulu po stránke materiálnej, nemôže exekučný súd skúmať samotné rozhodcovské konanie, nakoľko samotné ustanovenie oprávňuje na zastavenie exekúcie za predpokladu, že rozhodcovský rozsudok a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Takýmto postupom súdu a výkladom ust. § 45 cit. zákona dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona. Ďalej namietol, že okresný súd nesprávne zistil skutkový stav veci, keď namietal skutočnosť, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva. Oprávnený poukázal na skutočnosť, že oprávnený s povinným uzatvoril rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní formou samostatného právneho úkonu, a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Navrhol, aby súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

9. Povinný ani súdny exekútor sa k odvolaniu oprávneného písomne nevyjadrili.

10. Krajský súd preskúmal vec podľa § 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako "CSP") bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 387 ods. 1,2 CSP z týchto dôvodov.

11. Uznesenie okresného súdu bolo vydané na základe správneho právneho posúdenia otázky rozhodcovskej zmluvy a v kolerácii s rozhodovaním súdov v analogických prípadoch nebol zistený žiadny právne významný dôvod na odlišný postup a rozhodnutie v danom prípade pri posudzovaní rozhodcovskej zmluvy. Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s kritériami ust. § 220 CSP v spojení s ust. § 234 CSP, preto krajský súd podľa ust. § 387 ods. 2 CSP poukazuje v podrobnostiach na odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu a zároveň považuje za potrebné dodať.

12. Okresný súd správne uviedol, že zmluvu o úvere je potrebné posudzovať podľa ustanovení o spotrebiteľskom práve. V spotrebiteľských veciach je pomerne časté, že súd môže prvýkrát poskytnúť spotrebiteľovi z úradnej povinnosti (teda bez akejkoľvek procesnej aktivity spotrebiteľa) účinnú spravodlivú ochranu jeho práv až po podaní návrhu na exekúciu rozhodcovského rozsudku. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je totiž to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý oprávneným túto charakteristiku spája.

13. Ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku účinného v čase začatia exekučného konania ukladá exekučnému súdu pri rozhodovaní o udelení poverenia na vykonanie exekúcie preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom, a to po stránke formálnej a materiálnej, teda i to, či rozhodnutie bolo vydané orgánom oprávneným na jeho vydanie.

14. V súvislosti so skúmaním podmienky v exekučnom konaní, a to (nedostatku) právomoci rozhodcovského súdu (rozhodcu), pokiaľ sa rozhodcovské konanie týka sporu zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré umožňujú účastníkovi tohto konania, aby namietal nedostatok právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy v žalobe na príslušnom všeobecnom súde (§ 40 ods. 1 písm. c/), skúmanie tejto právomoci exekučným súdom v exekučnom konaní nevyučuje (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. januára 2013 sp.zn. 6 M Cdo 9/2012). To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci neúčinnosť, a teda nezáväznosť tohto exekučného titulu. V tejto súvislosti zdôraznil princíp "vigilantibus iura scripta sunt" v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností), ktorý ustupuje dôležitejšiemu princípu, a tým je ochrana práv spotrebiteľa.

15. Na podporu tohto názoru odvolací súd poukazuje tiež na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora, ktorý v rozhodnutí C - 168/05 uviedol, že na rozhodcovský rozsudok v spore zo spotrebiteľskej zmluvy má súd kedykoľvek z úradnej povinnosti prihliadnuť z hľadiska jeho platnosti, resp. nulity takého rozhodcovského rozhodnutia a nie je potrebné jeho prípadné zrušenie postupom podľa vnútroštátnych predpisov.

16. Preskúmaním predmetnej rozhodcovskej zmluvy vzhľadom krajský súd rovnako okresný súd ako v takto ustanovenom zmluvnom dojednaní nekalú podmienku. Rozhodcovská zmluva obsahuje vyhlásenie povinného, že s uzatvorením rozhodcovskej zmluvy súhlasí a že bol pred uzavretím zmluvy osobitne poučený o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy, ako aj o tom, že výber jednej z alternatív riešenia sporu spočíva na žalobcovi. Takéto poučenie nie je možné považovať za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania, poukázania na rozdiely oproti rozhodovaniu na všeobecnom súde a ponechanie spotrebiteľovi za primeraných okolností možnosť sa rozhodnúť vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve. Ide len o zostručenie obsahu rozhodcovskej zmluvy v tom smere, že oprávnený povinnému uviedol, že bude rozhodovať rozhodcovský súd vybraný oprávneným a že spor môže byť rozhodovaný aj v súdnom konaní.

17. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (viď. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. januára 2013, sp.zn. 6 M Cdo 9/2012). Nakoľko nebolo preukázané, že by boli tieto podmienky splnené, rozhodcovská zmluva sa nepovažuje za dojednanú individuálne. Dôsledkom takto uzavretej rozhodcovskej zmluvy je, že spotrebiteľ v skutočnosti ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči nárokom veriteľa na riadnom súde v mieste svojho bydliska.

18. Exekučný titul vydaný v rozhodcovskom konaní rozhodcovským súdom, ktorý založil svoju právomoc na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul vydaný v súlade so zákonom.

19. Krajský súd uzatvára, že okresný súd v danom prípade správne právne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, teda nejde o spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku a správne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

20. Na základe uvedených skutočností odvolací súd uznesenie okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).